

DUHOVNO ŽIVLJENJE

108

LA VIDA ESPIRITUAL
A VIDA ESPIRITUAL
THE SPIRITUAL LIFE

LETO III AÑO
AUGUST 1936

BUENOS AIRES

V SEM SLOVENCEM!

Ko sem se one dneve oglasil in sprožil vprašanje, če bi hoteli, da se upelje slovenska maša tudi v Saavedri, sem našel pri veliki večini pravo razumevanje za to stvar. Vesel sem bil prijaznih obrazov, katere ste mi pokazali in ste mi s tem dali novo pobudo.

Z župnikom v Saavedri, s preč. g. Gilardi, ki je bil zelo vesel, da se kaj takega začne, sva se dogovorila, da bo slovenska sveta maša vsako prvo nedeljo v mesecu. Ob 10 h. ne more biti radi župne maše. Zato bodo farno deseto mašo opravili na kratko, brez pridige, in bo tako za nas cerkev prosta ob pol 11 h. zato bo naša maša ob pol 11 h.

2 augusta ob pol 11 h.

Maša za Slovence, s slovenskim petjem in slovensko pridigo
v cerkvi kolegija na Av. del Tejar
DONADO 4080

14 DNI POZNEJE, TO BO 16. AUG. BODO V ISTI CERKVI
VEČERNICE, PETE LITANIJE MATERE BOŽJE
IN DRUGO POP. OB 4 H.

Daleč od doma, sem v tujo zemljo Vas je življenje zaneslo. Vsak je z mnogim upanjem hitel sreči nasproti, a kako malo želja je danes izpolnjenih... Redkim se je sreča nasmehnila, skrbi in bridkosti pa so našle slehernega...

Zato sem jaz, kot duhovnik, sem za Vami prišel, da bi Vas spet spomnil na upanje, ki nam ga sveta vera daje, da ne bi v tem tujem brezvernem svetu zgrešili svojega končnega mena. Da ne bi vse to trpljenje in bridkosti in delo, ki ga svet tako slabo plača, ostalo izgubljeno tudi za večnost!

Pokažite torej, da ste in ostati hočete verni, dobri in pošteni Slovenci. Če bo treba napravi nekaj več korakov do cerkve, spomni se, da je v božjo čast! To se stopinje, ki vodijo v nebesa. In če bo južina malo kasneje, nič ne bo stem zamujenega. Le pridite, da se dostojno predstavimo drugim
da storimo vsaj nekaj tudi za svoje zveličanje,
da zaslužimo čast slovenskemu imenu!

Vsako prvo nedeljo v mesecu ob pol 11 h. maša, vsako tretjo nedeljo pop. ob 4 h. večernice na Av. del Tejar.

Iz Constituciona omnibus 71.

Iz Plaza Mayo omnibus 40

Iz Chacarite omnibus 71, colect. 31.

IVAN CANKAR

ki ga po pravici slavimo kot največjega slovenskega pisatelja,

je bil rojen 10. maja 1876 na Vrhniku. Iz po-
manjkanja je
zrastel, z rev-

ščino se je bo-
riti moral in
je tako do poi-
nosti okusil,
kako grenka

je siromaku
č a š a življe-
nja, zato pa
je tudi kakor
nihče napisal
prelepih be-
sed, ki pride-
jo iz srca in k
srecu tudi se-
žejo in je za-
to ljubljence
svojega naro-
da. - Mnogo,
premnogo
knjižnih da-
rov je poklo-
nil svojemu
narodu. — 20
knjig obsega
že sedaj naj-
novejša izda-
ja njegovih
del. Brez pri-
mere v sveto-
vni književno-
sti pa je "Hla-
pec Jernej" in
"Simon Sirot-
nik", ki sta
prestavljena v
celo vrsto jezi-

kov. Tudi njegova igra "Hlapci" in "Pohujšanje" sta našli pot v širni svet in sta bili uprizorjeni ob silnem navdušenju v tujih ve-
likih mestih.

Letos je 60 let, ko je zagledal luč sveta.

Življenju je dal slovo 11. dec. 1918.

Nov sem našla dom.

širno mesto, te ogromne hiše...
S trdim kamnom tlakovane ceste...
In še trši je izraz v obrazih!
Sama sem, ne najdem duše zveste.
O tujina, kruh tvoj je grenak,
Tvoja mrzla roka mi srce oklepa...

Kje si domovina moja lepa?
Kje moj dom gorak?
Kje ste skromne nizke koče,
Z belo cerkvico na sredi?
Kje predragi mi obrazi?
Cvetje na domači gredi?
Ah, kako po vsem srce mi bridko joče!

Kam naj grem vsa tožna zapuščena?
Ceste bele vodijo na vse strani...
In po njih ljudje hitijo,
Smejejo se, govorijo,
K meni od nikjer nikogar ni.
Daleč proč je rodna zemlja,
Kjer prebiva mati draga,
Z njo slovenska govorica blaga...

Mene tu le domotožje spremlja.
Kaj je mati naročila, ko sem dom pustila?
Na Marijo ne pozabi!
Kot doma v tujini rada moli,
pa boš našla vtehe v grenki boli.
In nikdo v stranpota te ne zvabi.
...V duhu zrla sem Marijo na življenja poti,

Lepa vseosrečujoča mi je šla nasproti.
Mati, ali veš? Nov sem našla dom,
Kruh ni več grenak, — stan je lažji,
in po rodnem več se mi ne toži.
Več ne mre srce mi v domotožni boli,
Dasi dom mi je še ljubši, dražji.

Mati, veš zakaj več nimam tožnih dni?
V novem domu kot doma otrok Tvoj moli,
in kot v rodnem, tukaj dih je božji.

Iz Cankarjeve zakladnice

"Mati — Domovina — Bog!"

M A T I

"V mojem spominu je sveta podoba; mnogo let je že tam, zmerom na enem mestu, mojim očem zmerom enaka, čeprāv bi morda kdo drugi sodil, da je že začrnela in da le moje srce vselej posebej ustvari po svoje njen prvotni obraz; malokdaj se ozrem nanjo, pa vendar vem, da bi brez nje bila pusta in gola moja izba; in če bi šla od hiše, bi šel z njo božji blagoslov. To je tista noč, ki sem jo prebdel ob mrtvaški postelji svoje matere. Zdaj se mi dozdeva, da sem bil vso tisto noč popolnoma vdan in miren, mirnejši kdaj poprej; nikakšne potrtosti, nikakšne tesnobe nisem občutil, začudo lahko in svetlo je bilo v moji duši, kakor osvobojena je bila, od nekod z višine je gledalo na to mračno izbo, na tenke dolge, plamene sveče, na beli materin obraz in name. Nikoli nisem bil tako blizu tisti zadnji, edini besedi, ki se ustavi človeku na ustnicah, kadar prestopi prag na ono stran. Slutil in občutil sem jo zdaleč, kakor sluti človek še za meglami jutranjo zarjo in občuti s sladkim trepetom njeno toplo svetlobo, ko ne vidi oko še ne kapljice luči. In vselej, kadarkoli se ozrem na sveto podobo v svojem spominu, slišim šepetanje neizgovorjene besede, kakor se je utrnila svetla iz čezurnega spoznanja, ki nam ni dovoljeno, iz vesoljne ljubezni, ki je ne poznamo; in milo in gorko mi je pri sreči, osvobojeno je."

D O M O V I N A

"Domovina ni bila zunaj mene, tam nekje za gorami; tudi ni bila na zaprašeni polici, v debelo knjigo spravljena, v usnje vezana. Bila je v meni, v mojem glasu in molku, v mojih kretanjih in mislih, v mojem življenju in trpljenju, v vsem mojem nehanju. Ljubezen ne mara več visokih besed in ganljivih občutkov; ali kadar pade udarec, in je treba udariti nazaj, je roka vse pogumnejša, je pest krepkejša..." (Koloktronij).

"Kakor ste videli, sem smatral jugoslovanski problem za to, kar je: namreč za izključno političen problem. Za problem razkosanega plemena, ki se ne združi v celoto. To je vse! Kakšno jugoslovansko vprašanje v kulturnem ali celo jezikovnem smislu

zame sploh ne eksistira. Morda je kdaj eksistiralo; toda rešeno je bilo tedaj, ko se je jugoslovansko pleme razcepilo v četvero narodov s četverim, čisto samostojnim kulturnim življenjem. Po krvi smo si bratje, po jeziku vsaj bratranci — po kulturi, ki je sad večstoletne separatne vzgoje, pa smo si med seboj veliko bolj tuji, nego je tuj naš gorenjski kmet tirolskemu, ali pa goriški viničar furlanskemu. Bodi tega kriva zgodovina, bodi kriv kdorkoli — jaz, ki dejstvo konstatiram, ga čisto gotovo nisem zakrivil.

Poglavitna naloga, ki je prisojena nam Slovencem ob reševanju jugoslovanskega problema, je tale: uveljavimo svoje jugoslovanstvo za zdaj le v toliko, da se vsi skupaj, kolikor nas je, naučimo na izust stari srbohrvaški rek: "Uzdaj se u se i u svoje kljuse!" Toliko bodo priznali tudi gotovo tudi najbolj hripravi Ilirci: ako pride kdaj do političnega združenja jugoslovanskih narodov — in ne samo moja vroča želja je, temveč tudi moje trdno prepričanje, da do tega združenja res pride — tedaj se to ne more izvršiti drugače, kakor da se združijo enakopravni in enakovredni narodi. Že sama enostavna misel nam kaže polje, kjer moramo orati in sejati ne le zase, temveč za vse jugoslovanstvo. To pa je naše lepo domače slovensko polje. Pod avstrijskim valptom, v svoji ječi in revščini in mnogoštevilnih nadlogah smo povzdignili svojo kulturo tako visoko, da je kras in veselje. To je izraz narodne moči, ki ne zaostaja prav nič za tisto močjo, ki se je pojavila pred Lozengradom in pri Kumanovu. Glejmo, da bomo v sebi zdravi, močni in vsaj duševno bogati (če že ne drugače), tako da nekoč ne pridemo k bratom prosit miloščine, temveč, da jim prinesemo darov; ali pa še boljše — da si pridejo bratje sami po te darove, preden bi jih mi ponujali.

Naši do odmedlevice navdušeni Ilirci pa niso pozabili samo na slovensko kulturo (slovenskega jezika itak nikoli niso znali), ne samo na Trubarja, Prešerna in Levstika, temveč pozabili so na vsezadnje kar sami nase, na svoje ime in na svojo domovino. Pravega Ilirca je sram, da stanuje v Ljubljani, ne pa v Šabcu ali vsaj v Varaždinu.

To, kar Ilirci počenjajo, je že delirij. Hvala Bogu, da teh Ilircev ni veliko — skoraj na prste bi jih lahko naštel. Meni se ne dá očitati, da ne pridem med ljudi, med ljudstvo. Še prav zelo pridem med ljudstvo: in če bi hotel povedati, kaj si misli preprost človek o jugoslovanstvu, kakor si ga Ilirci mislijo, bi moral

biti grob. O kakšni ilirski navdušenosti pa v slovenskem narodu še govora ne more biti — to veste prav dobro vi sami in neumno bi se mi zdelo, če bi se lagali drug drugemu v obraz.

Ostane še stvar, ob kateri človek ne ve, če bi se zasmel, ali razjokal. To je jugoslovansko jezikovno vprašanje, ki ga niso bili postavili avstrijski diplomatje, mojstri v neumnosti, temveč navdušeni ljudje, ki nobenega jezika ne znajo. Posledice tega vprašanja že trdo občutimo — naši listi pišejo tako zanikerno slovenščino, da se zgražajo ob nji že upokojeni poštni uradniki. Jaz spoštujem radikalnost, ki je bila od nekdaj lepa čednost mladine. Ali če ta radikalnost zahteva, da pade slovenščina, samo zato, ker sta padla Odrin in Bitolj, tedaj hvaležno odklanjamo to radikalnost. — Zadnjič me je srečal na cesti znanec: "Odrin je pal!" — "Je že prav, že prav, ampak srečke umetniške loterije še vendarle niso rasprodane!"

To je: premalo gledamo nase, premalo mislimo nase! Ljudje so zdaj med nami — saj jih lahko vsak dan slišite — ki bi nas najrajši kar prodali — kar dali vbogajme. Imenuj se dandanes v Ljubljani Slovenca, pa boš tepen, ne od nemških, temveč od ilirskih šovinistov.

Meni pa se le zdi, da ostanemo pri tej svoji stari in narurni misli, vkljub vsem radikalnonarodnim strahopetcem. Strahopetci, res, to je prava beseda. Zakaj še pred par dnevi sem bral izpod peresa takega oblastnega Ilirca članek, ki odklanja naš stari narodni program, zedinjeno Slovenijo, iz edinega razloga, ker bi tega programa uresničenje ne bilo po volji Nemcem! Takemu radikalnemu učenjaku postavimo kar spomenik!

Najbolj gnusni, res — gnusni! — pa se mi zde tisti ljudje, ki čisto brez vzroka in povoda spravljajo v zvezo s političnim jugoslovanskim vprašanjem še slovenski jezik. Kar ponujajo ga, kar mečejo ga čez mejo, še ne vprašajo, kdo bi več zanj dal. Jaz še nisem vide! Hrvata, ki bi prišel ponujati k nam svojo hrvaščino. Pri nas pa je drugače. Tako smo siti svoje kulture, da nam je že odveč in da bi jo najrajši kar vrgli čez plot.

Rekel sem, kaj da je najbolj potrebno in edino koristno, če hočemo doseči svoj slovenski kulturni in jugoslovanski politični cilj. Naj dela vsak, kakor mu je dano; jaz sem delal!" (Slovenci in Jugoslovani, l. 1913).

B O G

"Pri nas doma ni bilo pobožnjaštva... Bili smo globoko ver-
ni; ne samo v meni, v nas vseh je ostal ter ostane pač do konca
dni skrit oltar, pred katerim darujejo čiste misli ob veseljih in žal-
ostnih urah. Se pozno, ko me je bila že vsega opredla tuja uče-
nost, ko se mi je bilo srce že vse razbolelo od soparnega spozna-
nja, se je mnogokdaj zganilo v srcu, kakor neizrekljivo sladek
in gorek spomin, kakor tiha otroška molitev." (Moje življenje).

"Povej mi zdaj ob tej uri, ki je ura sodbe in posvečenja: ko
pridem (smrt) k tebi; da pojdeš z menoj na poslednjo pot — ko-
ga boš poklical na pomoč, da bo tvoj besednik pred pravičnim
sodnikom?" — ...Vzkliknil sem; iz globočine mojega umirajočega
srca je planilo:

"Mati!" — — — — —

"Domovina!" — — — — —

Takrat se je v grozi in bolesti razklalo moje srce, da je dalo
kar je še imelo:

"Bog!"

V tistem hipu, ob tisti besedi sem se sladko zbudil iz dolge,
strašne bolezni. Poleg mene, ob čaju, je sedela svetnica odreše-
nica; držala me je za roko in smehljala se je, kakor se smehlja
mati otroku, ki je ozdravel." (Konec Podob iz sani).

AMERIŠKI SLOVENCİ SO OBISKALI DOMOVINO.

V juniju je prišlo z Normandijo 40 Slovencev v domovino
na obisk. Nekateri med njimi, so prvič tedaj videli Slovenijo.

Na petu so v Southamptonu doživeli, da se je v njihovo la-
dijo zaletelo letalo in se pri tem razbilo.

Z iste ladijo je prišla v juliju spet nova izletna skupina iz
Severne Amerike.

4000 slovenskih deklet se je zbralo v Stični v nedeljo 21. ju-
nija, kjer se je ta dan vršil velik shod Marijinih delet. V najve-
čji slovenski cerkvi so se zbrale in so jo skoro napolnile. Bil je
to praznik veselja, kakor ga morejo prirediti in doživeti le nedol-
žna dekleta.

Znano je, da je stiški samostan najstarejše slovenske kultur-
no žarišče. Ustanovljen je bil že v 11 stoletju.

Sedaj živi tam v tihem samostanskem miru ljubljeneec vseh
Slovencev 85 letni nadškof dr. A. B. Jeglič.

Maj gre mimo tvojih tal

NA MORJE

Drasel je vlak ob morju in nazadnje obstal. Janezu ni bilo treba povpraševati kam naj se dene, zakaj že je bil ob njem agent prekomorske družbe, ki ga je po znaku spoznal in zbral je vse, ki so bili namenjeni na ladjo, ki odpluje naslednji dan ob 8 zjutraj.

Tesno mu je bilo okrog srca, ko je stopal skozi "hangar" in kar nekaka bojazen ga je stisnila nekje v prsili, ko je čez dobro uro stopal po mostu v ladjo. Ni še dan ugasnil, pa morski velikan je že odprl tisoč nočnih oči gostom v pozdrav in v vabo tistim, ki si želijo razkosja in udobnosti.

Vodili so ga po tesnih hodnikih in ozkih stopnicah. Globoko nekam doli in spet nazaj gori in še sem in tja. Nazadnje je njegov vodnik obstal pred odprtimi vrati kabine, v kateri je pokazal Janezu eno izmed dvanajsternih postelj, ki naj mu služi za tri tedne potovanja čez široko morje. Nekatere postelje se bile že zasedene. Sobni tovariši za nezaupno gledali novodošlega. Prav nad njegovo posteljo je malomarno slonel na vrhujem ležišču že starejši moški in strupeno prebadal Janeza s svojimi pogledi.

Po domači navadi je pozdravil Janez. Neko nedoločno godrnjanje je dobil v odgovor. Raje bi pač tudi on imel gornjo posteljo, pa kaj bi se pulil zato! Naj bo drugim, ki si tega morda še bolj žele, tako je premislil in molče odložil svoj kovček na posteljo in poiskal v njem nakaj prigrizka. Pa mu kar nič ni šlo v slast. Še vedno je imel slovo v grlu in je bila bolečina za ljubim domom vse bolj velika kot pa glad, ki je že tudi imel pravici, da se oglasi. Uredil je svoje stvari in šel, da se razgleda po ladji. Pa kar nobena stvar ga ni prav zanimala ta večer. Na krovu se je naslonil ob ograjo in strmel čez neštete luči in misel mu je hitela tje gori čez mestne hiše dalje in dalje in so obstale nad ljubim domom, kjer so njegovi dragi prav tedaj molče večerjali... Tako so njegove misli krožile okrog domače hiše. Toda teža dne ga je že utrudila in kar začutil je, da je spanja treba. Počasi je stopal navzdol. Srečal znanca iz vlaka, ki ga je opozoril na ve-

čerjo, toda Janezu tega ni bilo mar. Pokrižal se je in stoje odmolil večerno molitev. Poklekni ni hotel, da ne bi po nepotrebnim vzbujal pozornosti tovarišev. Kar hitro je zatisnil oči in zaspal v sladko spanje pravičnega.

Ko se je predramil je že silil mladi dan skozi okroglo linico. Začudeno je pomel oči in pogledal okrog sebe. Ni se mogel znajti. Po navadi, ki je ni opustil noben dan, si je pokrižal čelo in takoj molil kot sleherno jutro: O Gospa moja, o Mati moja, tebi se vsega darujem... Ko se je zavedel svojega položaja, ko so se mu razblinile lepe sanje, ki so ga nosile vsepovsod kamor so ga vezale srčne vezi, je neodločen pomislil, kaj naj stori. On, vsako jutro vaje vstati na prvi klic, danes ni vedel, kaj naj začne.

Okrenil se je proti tesni linici, od kodar je vdiral mladi dan v skromni prostor. Spanca ni bilo več. Leta že, je bil Janez vajen reda in točnosti. Tako je danes kar z nekako muko ostal na ležišču. Rana ura, zlata ura, so mu ponavljali nekoč. Pa je tudi sam doumel, da priden človek išče dne zjutraj. Bil je sicer tudi on iz enakega blaga kakor drugi, in je tudi on moral vsako jutro boriti boj s svojim telesom, katero si je še želelo postelje, toda Janez je doumel, da tisti treautki podaljšanega spanca niti malo ne odtehtajo škode, ki jo s takim nemoškim ravnanjem naredi svojemu značaju. Zoperna mu je bila vsaka mehkužnost, zato je trdo obrzdal vsako jutro svoje telesno bitje in brez najmanjšega popuščanja vsako jutro nemudoma planil iz postelje, potem ko se je pokrižal, predno je pomislil, če se res mudi. Tako je izvojeval vsako jutro izdatno zmago sam nad seboj.

Dvojna misel ga je vspodbujala k temu. Prva, ker je vedel, da je dober začetek polovica dela, zato je hotel dan vselej začeti z odločno voljo in z žrtvijo, dobro vedeč da človeku več zadoščenja da odpoved in žrtev s katero se nepotrebnosti stvari odreče, kakor pa če ugotovi svoji neurejeni nagnjenosti in je tako res nosil vedno vesel obraz in veselo srce. Ljudje so rekli: "Janez vedno vstane z desno". On je pa pritrdil, dasiravno nikdar ni prišel do tega, da bi ugotovil, če je to res.

Druga misel je segla še bolj na globoko: hotel je s tem darovati tudi Bogu svojo daritev. Bil je fant, in taka je fantovska narava, da mu je molitev bila precej težka stvar. Ni je sicer nikdar izpustil, a često okrajšal. Zato pa je hotel dati Bogu vsako jutro to žrtvico, da je brez obotavljanja skočil iz postelje in v mrzlem

zimskem jutru je bil prav tako dosleden kot v težkih poletnih dneh, ko ga je kosa klicala še pred zoro. Take je Janez s krepko voljo obrzdal svoje telo, ki mu je bilo tako pokorno ne le v času vstajanja, temveč tudi v drugih stvareh. Da celo bolezen je s svojo močno voljo premagal.

Tako mu je ta jutranja navada že bila v krvi, da si je moral danes izjemno opravičiti sam pred seboj. Samo iz obzira do sopotnikov je še nadalje ostal na ležišču, ker jih ni hotel tako zgodaj dramiti.

Pa kmalu je ladja oživila. Bila je tik pred odhodom, zato je bilo marsikomu še marsičesa treba. Tudi glas zvonov je prišel dramiti spijoče, in domislil Janeza, da bi lahko šel k maši. Saj kdo ve, kako bo tam v novi deželi in kako bo med vožnjo. Sedaj imam čas in priliko zato, tako je presodil. Tudi drugi sobni tovariši so se že dramili in škripali s posteljami, zato je Janez res vstal in ko je bil s svoje zunanostjo kaj kmalu gotov, je stopal na krov in na mostiču zvedel, da ima samo dve uri še časa. Pol 8 h mora biti nazaj, če noče, da ladja odide brez njega.

Stopal je po neznanem mestu v smeri, kjer je videl zvonik. Prekoračil je skoraj prazen trg in krenil na desno. Zvon, ki se je spet oglasil, ga je vabil naprej. Kmalu je stal pred odprtimi cerkvenimi vrati. Posamič so prihajali jutranji verniki, mlada dekleta, služkinje pač, tako je uganil prav Janez, zakaj gospoda ni tako zgodnja, niti ji ni treba Boga toliko prositi, ker vsakdanjih stvari že tako ima brez molitve — in tudi se za Boga kaj malo meni bogata gospoda. Da, Slovenske so. Morda je komaj nekaj dni, ko so se s krvavečim srcem poslavljalje od ljube matere in svojih doma tam nekje na Krasu ali na Vipavskem in so še sedaj s celim srcem doma.

Prijazno ga je sprejela cerkev. Pač večja in lepša kot doma, a vendar prav tako z večno lučko, z oltarjem, s prižnico in spovednicami in klopni. Kakor doma se je spet počutil in neka prijetna tolota in tolažba mu je napolnila srce, ko se je domislil besed, napisanih v domači cerkvi: pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas poživim. Im videl je v duhu mater, ki je prav to uro tudi hitela doma k maši, da sina še enkrat priporoči božjemu varstvu.

Kakih dvajset deklet in mater in par moških se je pribralo, da z največje in najlepše molitvijo posvete Bogu dan in da zajamejo nove moči za bridkosti in težave začetega dne. Tudi Janezu je šla molitev iz srca. Živo je občutil, kako majhen, kako neznamenit je človek, kakor prašek, ki ga veter nosi, kamor hoče. Bolezen, nesreča, neuspeh, nevarnost na vse strani, tuje dežele, tuji ljudje, tuj jezik, sama negotovost ga čaka. Pač kam naj se opre in na koga naj se nasloni v svoji nemoči, če se ne bo oprl nanj, ki se je sam postavil za našega zvestega prijatelja, ki nas prijatelje imenuje in tudi ne zapusti tistega, ki mu je zvest.

Maša je tekla in minila, v Janezu pa je zrastle spet krepka zavest in dobra volja. Krenil je iz cerkve, napravil še nekaj korakov po mestu, koder so že drveli mlekarni in peki s svojimi vozovi, tramvaji in omnibusi pa so že vozili ljudi v njihovo delo. V direndaj je ostro vrezala ladijska sirena, da je vdarilo kar skozi ušesa in pospešilo je Janez korak, da ne bi doživel kake nevšečnosti.

Srečno je prišel na krov, odkoder je molče opazoval pripravljanje na odhod. Mogočni žerjavi so stezali, nagibali in okretali svoje dolge vratove in prenašali na ladjo še zadnje potrebščine. Od vseh strani so še hiteli ljudje, da stisnejo še enkrat roko v slovo. Tudi objemanja in jokanja je bilo.

Še drugič in tretjič je tulila ladja in vzdignili so mostove. Za hrbtom so pripregli vlačilce. Neopazno so se sprostiti odbijači, ki zadržujejo ladjo, da se ne poškoduje ob betonskem pristanu. Bolj in bolj je rastla razdalja, ki jih je ločila od brega. Odpregli so vlačilca ki sta z zmagošlavnim vriskom oznanila, da sta svoje delo dovršila, zabrneli so ladijski motorji in zamajal se je ogromni stvar. Še je pristal zadnji čolnič, da sprejme pilota, ki je ladjo krmaril na odprto morsko cesto.

Še je bilo videti ljudi na obrežju, ki so mahali z robci v zadnji pozdrav, a vsak hip manjši so postajali. V zlatem jutranjem

solnetu se je kopala Greta in Škorklja. Mimo Rocola in čez Banski vrh se je odpiral pogled vse dalje in dalje. Pa previsok je griben da bi moglo oko srečati vrhove slovenskih snežnih planin daleč tam zadaj.

Bolj in bolj so prijemali motorji, bolj in bolj so stresali ladjo, vse bolj penasta je postajala široka sled za njimi, Trst pa se je odmikal in ožil in manjšal vsak hip. Zaostali so čolni, le galebi so v širokih lokih obkrožali ladjo. Z leve jih je pozdravljala Istra na severu pa se je strmo ozadje začelo nižati in če pol ure ni bilo videti več, kot nejasno črto.

Domisli se je tedaj Janez, da je treba tudi kaj vžiti. Na potu v oddelek je opazil oglas. Po nemško in italjansko se je bralo. Stopili je po slovarček in si počasi raztolmačil; da je dnevni red. Po navodilu je stopil v obednico, kjer je prosil za "Frühtük", kakor je videl, da so delali drugi in je kmalu dobil nekaj uporabnih stvari.

Srečal se je nato z znanci iz vlaka in so krenili skupno na krov. Bili so si sicer povsem tuji, toda morje, ki tako silne razdalje pozna, zna tudi družiti. Kar hitro so se seznanili med seboj in si prijateljsko stisnili roke. Štirje, dovolj za dobro družbo. Na predlog enega izmed njih, ki je bil v teh stvareh že bolj izkušen, so stopili, da si ogledajo ladjo, predno zapro prehode med posameznimi razredi. Kakšno razkošje in razsipnost! In ti velikanski prostori. Saj je pravi sprehod od enega konca do drugega na prostorih prvega razreda. Vspeli so se tudi prav gori na vrhni krov. Nebroj rešilnih čolnov in plavov in kdove še kakšnih priprav. Zarres se nam ni batj vode, je pripomnil Tone. Sicer pa žaba ne vtone nikoli. Meni bi ne bilo žal, če bi kaj zanimivega doživeli. Bi le rad videl, kako bi se ta imenitna gospoda obnašala.

Ogledali so si še drugi razred in potem krenili na krov tretjega. Kako pač to, je Tonetu rastla nevolja, zgoraj za tisto peščico gospode toliki prostori in udobnost, tukaj smo pa kot sardele nagneten. Naj jim bodo mehki in žametasti stoli, tega jim nisem nevoščljiv, a prostora bi nam pa gospoda nevšečna že lahko nekaj odstopila. Pa, nič ne bi bil hud, tako je menil dalje, privzdigaje ponjavo, s katero je bil pogrbtnjen razkošen auto, nameščen na njihovem krovu. Pač mislim, da se tisti gospod, ki ima takole gosposkega konja, ne vozi med nami! Ali torej ne bi dobili za auto prostora v njegovem razredu, pa so ga postavili sem, da nam bo jemal dragoceni prostor, ki ga že tako malo imamo. Takele stva-

ri pa meni vročo kri delajo... Pa kaj hočeš. Smo pač siromaki! To pa le rečem, da to ni za vse enaka pravica.

Na rilcu ladje so se vstavili in motrili, kako s kreko močjo orje ladja brazdo skozi modro vodovlje. Dva delfina sta se prignala sem iz dalje in kakor vprega sta se enakomerno poganjala vsak ob eni strani ostrega grebena. Pridružili so se jima še drugi in delali vsakovrstne vragolije pred gledalci, ki jih je bilo kmalu vse polno.

Mirno je ležalo morje pred njimi. Le tam in tam je počila

Še so krenili fantje na vrhnji krov in se naslonili ob rob. Dasinja gladina in je na prelomu vscvetela bela pena. Solnce je rastlo že v deseto dopoldansko uro, ladja pa je drsela na prej.

leč tja v obzorje se je med zeleno peno vlekel širok sled za ladijo, in kazal njihovim mislim pot tja proti Trstu in še naprej, koder jih je vozil železni konj puščajoč za seboj dimasti sled. Spet so hitele domov njihove misli, pa Janez se je zganil in menil; kaj bi človek sanjaril. Tone je pa poltiho zabrundal: Nevesta bodi zdrava, čolnič po morju plava...

Zadaj pa je neopažno pristopil mornar in pesem nadaljeval:

Le jadra spet naprnim,
valovom se zročimo
Kak je čisto morje
Kaj njemu upat smemo,
mornarji dobro vemo,
dekletom, kaj kdo ve?

(Dalje sledi).

Janez.

Tistim, ki imajo predolge jezike

Zven, da nekateri silno love moje besede. Nič hudega! Saj zato je beseda rečena! Vsak pa naj bo pravičen in naj besedo tako razume, kot je rečena in kot je mišljena! Če je pa kdo nagluščen ali gluhi, pa naj raje še enkrat vpraša, če ni kaj dobro razumel!

Na ta način je seveda nemogoče, da bi bilo med nami kako složno delovanje za dobro slovensko stvar, če nekateri zlobni elementi neprestano iščejo, kje bi dobili kako luknjico, kamor bodo zabijali razdiralne kline.

Izjavljam, da sem jaz vsem društvom prijatelj in želim biti sodelavec vsem, ki se z dobro voljo tudijo za dobro stvar!

ZAKAJ JE DANES HUDO NA SVETU

SREČKO STEPANČIČ, Buenos Aires

Priobčujemo sledeči dopis kot koristen prispevek k naslovu, neda bi hoteli podpisati vsa izvajanja. (Uredništvo).

Očividno so zelo različni vzroki, da je dandanes tako hudo svetu. Ni moj namen, da bi jih po vrsti našteval in iskal primerne rešitve. Omejiti se hočem na enega izmed mnogih, ki se mi zdi posebno viden, pa ga v dosedanjih razpravah še nisem zasledil. Mnenja sem, da bi rešitev že samo tega vprašanja mahoma odpravila brezposelnost, največji vzrok da je danes tako hudo na svetu. Čeprav seveda z razpravljanjem v tem listu ne bomo odpravili vsega hudega na svetu, se mi zdi vendar koristno kaj več spregovoriti o tej zadevi.

Če naj povdarim in ponovim, je danes posebno zato tako hudo na svetu, ker mnogi delavoljni ljudje pri najboljši volji ne morejo najti dela, zlasti ne primerno plačanega dela.

Precej sedaj pa se mi vsiljuje vprašanje: Zakaj pa je na enkrat tako zelo zmanjkalo dela, ki ga je bilo do pred kratkim, dovolj za slehernega delavoljnega človeka?

Gotovo so tudi za to vzroki različni. Zato bom vprašanje še bolj zožil ali preciziral in vprašal: Ali je danes na razpolago več ali manj dela, ali če hočete še bolj precizno: Ali je danes na razpolago več ali manj služb kakor jih je bilo na primer pred vojsko?

Na to vprašanje je prav lahko odgovoriti čisto točno brez kakih čustvenosti na podlagi stroge statistike, ki bo brez dvoma z lahkoto ugotovila, da imamo danes na razpolago veliko več služb kakor smo jih imeli na primer pred vojsko in je na prvi pogled res več ko čudno, da je kljub večjemu številu služb toliko ljudi brez službe.

Kako to?

Eden izmed mnogih vzrokov, in zelo važen so — ženske!

Kakor je znano je bilo na primer po tovarnah zaposlenih pred vojsko razmeroma le malo žensk. Tovarniške delavke so bile skoro izjema. Pa tudi po trgovinah so v veliki večini prodajali komiji, po pisarnah pisali pisarji, še na poštah je bilo več

moških kakor ženskih uradnikov in uslužbencev in po šolah več učiteljev kot učiteljic.

Pa sedaj pogledjte! Saj boste povsod videli, kako je ženska odjedla službo moškemu. Po vseh pisarnah, državnih in privatnih boste našli več pisark kot pisarjev, po trgovinah skoro same prodajalke mesto prodajavcev, ženske po vseh inteligenčnih poklicih, ne samo učiteljice marveč tudi profesorice, sodnice, zdravnice, odvetnice, celo sprevodnice po tramvajih in policistke.

Vzemite sedaj te službe, ki so jih med vojsko in po vojski zasedle ženske in jih dajte spet moškim nazaj, pa bo krize mahoma konec. Vsi moški bodo zaposleni. Posredno po njih pa tudi vse ženske, ki jih bodo mogli zaposleni in plačani moški spet poročati, ker jih bodo mogli preživljati.

Ženske so se vrinile v tako mnoge službe, ki pristojajo v resnici možem, potem korupcije. Saj so zaposlene skoro vse dorasle hčerke bogatih in vplivnih očetov, ki bi s svojimi plačami prav lahko primerno vzdrževali še številnejše družine, pa so jim raje preskrbeli lahkih in dobro plačanih služb, katerih zasluzke porabijo ta dekleta navadno za ne potreben luksuz. Pa tudi z agitacijo za takozvano žensko emancipacijo, ki se je zadnja leta sicer res v precejšnji meri uveljavila, ki pa že doslej ni prinesla koristi ne ženam samim ne možem ne splošni javnosti, kar je nov dokaz, da ni vse dobro kar je novo.

Zaposlitev žena po obratih in delih, ki pripadajo možem ni koristna prav nikomur, zato ne vem kako da jo take dolgo dovoljujemo in trpimo.

Da ni koristna možem samim, je razvidno iz zgornjih vrstic, saj jih je toliko pahnila v brezdelje, brezposelnost in bedo. Da ni koristna ženam samim more sprevideti vsak kdor se malo bolj zamisli v stvar, saj je pahnila ženo iz mirnega in prijetnega družinskega zatišja, kjer je njeno pravo mesto v pezo težavne borbe za kruh, ki je za ženske moči dostikrat pretežka, zlasti pa za njeno duševnost in plemenitost neznosna. Da ni bila zaposljujev žena in mater izven hiše, po obratih in delih, ki pripadajo možem, koristna družini, zlasti deci, ki ji je vzela ljubečo mater in modro vzgojiteljico, je razvidno na prvi hip. Koristna ni bila samemu kapitalistu, ki sicer žensko delo res plačuje ceneje, pa je moral vsled nastale krize, ki jo je v veliki meri povzročilo ravno žensko delo po tovarnah, dostikrat omejiti svoj obrat in tako kljub cenejšemu ženskemu delu zmanjšati svoj dobiček. In da ni bila

končno koristna človeški skupnosti, je razvidno iz splošne zmede, gospodarske in moralne, ki jo je povzročila v modernem življenju. Na eni strani namreč lahko vsak dan vidimo, kako so zaposlene in dobro plačane po mnogih družinah vse dorasle in ne še dorasle hčerke, ki vsled očetovih zvez dobro služijo in se v isto družino steka iz vseh strani čezmerno zaslužkov, dočim so tisoči moških brez posla. Da ne govorim o moralnih nevarnostih, ki ne samo iz najrazličnejših vzrokov prete po tovarnah in pisarnah uslužbenim ženskam, marveč je dostikrat služba samo pretveza za nemoralo, take kvarno celemu narodu.

Jasno je torej, da pomeni tako prekomerna zaposljujev žensk v podjetjih in službah, ki so jih imeli še pred kratkim izključno moški in ki so jim nekako že po naravi udržane veliko nesrečo za ves narod in v veliki meri vzrok silne današnje brezposelnosti in s tem velik vzrok, da je dandanes tako hudo na svetu.

Dobro pa vem, da ni največja težava v ugotovitvi tega modernega zla in da je to končno brez koristi, če ne najdemo poti po kateri bi zlo tudi odpravili.

Slabo bi poznal modernega človeka, kdor bi mislil, da bo v teh rečeh pomagalo kaj samo modrovanje, pridiganje in prigovarjanje. Ljudje smo preveč egoistični, preveč mislimo sami na sebe in premalo na druge, da bi se vsled takih zgolj razumskih razprav in dokazov ena sama ženska odpovedala lahki in dobro plačani službi in jo prepustila moškemu, ali da bi en sam družinski oče z dobro plačo in zaposljenimi sinovi odpoklical svojo hčerko iz službice, ki ji jo je s težavo preskrbel na podlagi mnogih prijateljskih zvez.

Še več: Svobodomiselní sistem v katerem živimo, ljudska samouprava, kakor ji pravimo, je nesposobna da bi spremenila te nevzdržne razmere. Da bi spravili žene iz služb, ki jih ne potrebujejo in niso zanje, bi bilo treba namreč spremeniti zakone. In zakonov ne more spremeniti drugi, kakor politična stranka v parlamentu.

In sedaj si mislite stranko, ki bi si stavila ta program. Saj bi si sama izkopala grob. Vsa žlahta ženskih zaslužkaric bi se namreč obrnila proti nji. Ko pa smo ljudje taki egoisti, ko gledamo tako zelo sami nase na naše osebne in trenutne koristi in tako malo na skupnost. Samega sebe pa vidimo, da noče kar nihče ali skoro nihče ubiti, najmanj pa politična stranka.

Edini izhod iz teh zmed se mi zdi, da bi bila močna roka umnih državnikov, čemur je lep dokaz Hitler v Nemčiji. Seveda ne odobravam Hitlerjevih ukrepov kar na splošno ampak njegova temeljita omejitev ženskega dela, ki ga je Hitler v veliki meri spet vrnil moškim, je vredna vsega priznanja. Isti cilj bi mogla doseči nikomur odgovorna komunistična diktatura, ki lahko poveljuje brez ozira na ninenja in želje večine in brez strahu, da bi mogla biti vlastodržcem izvita oblast iz rok in bi bili pahnjeni iz svojih prijetnih komandirskih mest, čeprav tudi o komunizmu nočem to pot podrobneje govoriti.

Take diktature so lahko dobre in koristne tudi še v marsikaterih drugih slučajih, pod pogojem, da jim gospodarijo pametni, izkušeni, pravični in zvesti ljudje. Pa naj bi bili diktatorji sami absolutistični, to je nobenemu parlamentu in nobenim poslancem ne odgovorni kralji in cesarji! Ampak gorje, če pade taka neomejena oblast v roke pokvarjenim ljudem, kar pa se tako rado zgodi! Saj imamo za to toliko bridkih izkušenj v preteklosti in sedanjosti. Take diktature so seveda veliko hujše kakor pomanjkanje v svobodi!

Če končam z vprašanjem s katerim sem začel, to je z ženskim delom po tovarnah in javnih obratih, spet nočem reči, naj se žena povsem umakne iz javnosti, naj pusti tudi službe, ki so po naravi njene in jih ni malo, zlasti vzgoja po osnovnih šolah, postrežba bolnikom, obrti za izdelovanje zlasti ženskih oblek, delo v kuhinji in gospodinjstvu in tako naprej. Zlasti nočem reči, naj se ženska ne izobrazuje. Nasprotno: v službah, ki ji gredo, naj se le uveljavi, zlasti pa naj bo čim bolj temeljito izobražena, da bo mogla tem bolj temeljito vršiti svojo poglobljeno nalogo: modro vzgojo družine ob umnem gospodinjstvu v domači hiši.

Antonio MARINO

Martillero Público

Javne prodaje — Komisije — Hipoteke — Zamenjave — Kupoprodaje
hiš in zemljišč — Uprava posestev — Zapuščine — Pravne zadeve
GLAVNA PISARNA: Av. San Martín 6102 - 36 — U. T. 50, Dev. 0971
PODRUŽNICA: Av. R. S. Peña 524, V. Progreso, Tel. S. Martín 0039
ZASTOPNIK: Lacroze 24 (José Ingenieros)
PIŠITE PO PONUDBE IN CENIKE!

Med Slovenci v Nemčiji^v

V verskem oziru zelo pogrešajo domačega duhovnika. Sedanji rektor g. Beckmann je Slovincem v vsakem oziru zelo naklonjen. Našo domovino je obiskal že dvakrat in je zanjo zelo navdušen. Nikoli ne bo mogel pozabiti lanskega evharističnega kongresa v Ljubljani, ki se ga je udeležil s Slovenci iz Nemčije. Pravil mi je, da bo Slovenijo ob prvi priliki spet obiskal.

V njegovem prijetnem domu se človek počuti, kot bi bil doma. Sezidal je tudi krasno cerkev, ki je posvečena sv. Ludgeru na čast. Tu se zbirajo Slovenci vsaka nedeljo in sicer vsi oni, ki so ostali zvesti Bogu in domovini. Ob odhodu so me prosili, naj pozdravim vse njihove prijatelje in znance v domovini.

Iz Buera sem odšel v bližnji Brassert, kjer živijo Slovenci. Ni jih dosti, pa še ti so raztreseni po kolonijah, da jih je prav težko dobiti. Po teh kolonijah je naseljenih tudi mnogo Čehov, Poljakov in Italijanov; pa tudi Nemci so prišli sem od vseh vetrov, največ jih je iz Saškega. Tu so najrazličnejše vere zastopane zato je dušno pastirstvo zelo težavno. Katoličani imajo lpeo novo cerkev sv. Bonifacija in tu se zbirajo tudi Slovenci. Žalibog, da žive tu Slovenci čisto pozabljeni in v nekaj letih bodo čisto izginili.

Sedanji rektor g. Landwehr, tipičen Westfalec — blaga duša, jih često obiskuje in zato ga naši ljudje visoko cenijo.

Društvenega življenja tu ni. Saj se še Slovenci med seboj bolj malo poznajo. Bivajo pa med njimi krasni značaji, ki se pridno oklepajo Boga in iščejo le pri njem pomoči in tolažbe. Tudi misli in spomini na dom se jim često vzbujajo, zlasti, če vidijo in poslušajo rojaka iz domovine. Domovina je vendar le domovina — tujina pa jim ostane vedno le — mačeha, pa četudi jim nudi materialno oporo.

V Hambornu, ki leži v neposredni bližini Rena, se je najino delo med izseljenci končalo. Polnih 16 dni sva se mudila med njimi in jih obiskala na 21 kolonijah. Obiskala sva le najvažnejše

kolonije; kdor bi hotel obiskati vse, bi moral biti med njimi tri mesece in še bi ne videl vseh. Pomisliti je treba, da živi še danes v Nemčiji 50.000 izseljencev in da so ti raztreseni po vsej Vestfaliji in Porenju.

Sedaj, ko motriva v duhu vse delo in tudi naše rojake, moram reči, da so naši izseljenci na splošno zelo dobri, požrtvovalni, zvesti Bogu in domovini. Treba je le, da ima domovina več srca in razumevanja zanje!

Živo sem občutil tudi delo slovenskega duhovnika g. svetnika Kašana, ki je med njimi deloval pet let. Vsi se ga še danes spominjajo in ga lepo pozdravljajo.

Vsi naši izseljenci v Nemčiji so nama izročili tople pozdrave za g. škofa dr. Gregorija Rožmana, g. škofa dr. Iv. J. Tomažiča in našega bana g. dr. Marka Natlačena; obenem so nama izročili pozdrave za vse svoje sorodnike, prijatelje in znance.

Na tem mestu se javno zahvaljujemo vsem dobrim gg. župnikom v Vestfaliji in Porenju, ki prav po očetovsko skrbijo za naše ljudi v verskem oziru. Prosim jih, naj bi tudi v bodoče ostali njihovi vodniki k Bogu.

Javno zahvalo sva dolžna tudi g. vikarju Božidarju Tensundernu, ki nama je omogočil letošnje velikonočno pastirovanje med Slovenci. Bog mu bodi plačnik!

Iz Hamborna sva odbrzela v Düsseldorf na jugoslovanski konzulat, kjer sva g. gen. konzulu dr. Dušanu Pantiču izročila želje in prošnje naših rojakov. Obljubil nama je, da jih bo upošteval in pomagal našim ljudem po svojih najboljših močeh.

Ob tej priliki moram omeniti velik obisk na našem konzulatu; našega g. gen. konzula so obiskali skoro vsi predstavniki evropskih držav v Nemčiji in tudi nemški zastopniki so bili zraven. Bilo jih je okoli 30 po številu. Med temi odličnimi gospodi je bila tudi najina malenkost. Najrazličnejše probleme so obravnavali.

Skoro dva dni sva bila gosta g. gen. konzula dr. D. Pantiča, pri katerem sva uživala vso gostoljubnost in ljubezen. Prav tako sva uživala vso ljubezen od g. komisarja Hinka Samca in tajnika g. J. Benuliča. Vsem se najlepše zahvaljujemo!

FOTO SAVA

SAN MARTIN 608

(križišče Tucuman)

Domov ne moreš. Vsaj verno svojo siko lahko pošlješ.
Oglasi se pri nas! — Fotografije vsake velikosti. Povečave. — Razvijanje. — Hitro in točno. Po slovensko.

Iz Argentinske Zgodovine

III.

Iz prejšnjih izvajanj smo se seznanili s početki politične organizacije v Argentini, z boji generala San Martin-a za svobodo mlade republike. Logično bi bilo, da bi nadaljevali popis v kronološkem smislu, ali ko obhajamo dne 12. oktobra t. l. 400 letnico ustanovitve mesta Buenos Airesa, mislim, da bi bilo zanimivo, ako posežemo malo bolj nazaj, in da vidimo, kako se je vršilo odkritje te nove zemlje, s kako velikimi težavami so se morali boriti prvi naselniki danes ogromnega mesta.

Že v najstarejših knjigah, grških in latinskih, najdemo mnenje, da mora obstojati na zapadu "Herkulovih Stebrov" (Gibraltarja) dežela, ki so jo jeli imenovati Atlantida. Platon, grški modrijan, ki citira stare egipčanske svečeniške zapise, pravi, da je obstojala ob početku sveta sredi Atlantskega oceana dežela, ki je podobna dvema Afrikama skupaj. Rimski modrijan Strabon, mnogo let pred Kristusom, in tudi drugi tedanji učenjaki v Rimu in Greciji, so učili, da zemlja mora imeti obliko krogle, ali gotovi niso bili, ker niso imeli zato dovolj dokazov. Vsem tem zapiskom so se pridružili še drugi, zlasti knjiga Marka Pola, ki je bil kot mali deček vjet in prodan Kitajcem, kjer pa je dosegel pozneje radi svoje bistrumnosti, velike časti in bogastvo in ko se je vrnil leta 1295. v Benetke, je spisal knjigo, kjer opisuje znamenitosti in bogastvo vzhodnih dežel, bogastvo zlata, dišav in svile, kajti ravno po tem blagu je hlepel tedanji svet; a vsa kupčija s temi predmeti je bila monopolizirana v rokah Arabcev - krivovercev, in Benečanov. To so bili ravno vzroki, da so Portugalci jeli zahajati bolj in bolj globoko na vzhodu Afrike in so tako odkrivali vedno več novih dežel in da ne bi imeli sporov s Španci, kajti najmočnejše države so bile tedaj Španija in Portugal, je tedanji papež Martin I. tako razsodil, da vse dežele, ki bi jih odkrili na vzhodu Azorskih otokov, morajo pripadati Portugalcem.

Tedaj so že poznali kompas, akoravno ga še niso mnogo uporabljali in ko je vladala v Španiji kraljica Izabel, se je nekoč po-

javil na njenem dvoru, proseč audijence, mož, ki je bil dobro priporočen od tedanjega španskega kardinala. Ta mož se je imenoval Krištof Kolumb (Cristóbal Colón). Razodel je kraljici svoje načrte in prepričanje, dokazoval je na podlagi starih sporočil in spisov, da lahko pride do Indije in Kitajske, ako se napoti naravnost proti zapadu. Aventure vedno mikajo in ustna sporočila so bila polna bajk o razkošnosti orijentalkega življenja in bogastva in po dolgem posetovanju, je kraljica dala Kolumbu sredstev, da opremi ladje in dobi dovolj izurjenih mornarjev.

Tako je dne 3. avgusta leta 1492. odplul s tremi neznatnimi ladjami proti zapadu, v nepoznani smeri, vedno misleč, da bo prišel na Kitajsko ali Indijo, v dežele, ki jih je tako živo opisal Marco Polo. Ali videti je, da Kolumb ni poznal spisov rimskega modrijana Strabona, ali pa da mu ni hotel verjeti, kajti ta mož, že mnogo let pred Kristusom, je izračunal, da Atlantski ocean mora imeti približno 200 tisoč stadijev širine, kar je ravno razdalja med Evropo in Japonsko. Mislimo si, da bi ne obstojala Amerika in da bi bilo namesto nje samo morje, kot si je to predstavljal stari Strabón, Krištof Kolumb bi ne bil nikdar dosegel s svojimi slabotnimi barčicami dežele v katero se je bil namenil, to je Indijo in Kitajsko. Tam nekje sredi Tihga oceana, ako že ne popreje, bi bila cela posadka z ladjami vred omagala in izginila v globočine morja. Ali slučaj je hotel drugače; tako so po dolgih dveh mesecih in pol, dne 12. oktobra leta 1492. zagledali kopno zemljo; Kolumb je bil že v obupu, kajti posadka, ki se je sestajala skoro iz samih banditov, ker se ni hotelo dovolj mornarjev prijaviti za to nevarno in negotovo podjetje, mu je pričela že pretiti, da ga bo vrgla v morje. Ali sreča je hotela, da je v najkritičnem položaju nekega jutra zaslišal krik mornarja, ki je stal na straži in ki je klical, da vidi zemljo.

Krištof Kolumb in njegova posadka so mislili, da so dosegli deželo Kublay Kana, o katerem je govoril tako potanko Marco Polo in poslal je odposlance v notranjost dežele, da se poklonijo mogočnemu Kanu in da ga pozdravijo v imenu španskega kralja. Ali kako ogromno je bilo začudenje in razočaranje, ko so se odposlanci vrnili in pripovedovali, da niso našli drugega kot na pol divje ljudi in ubožne kolibe iz vej in blata in nikakega sledu o nobenem bogatstvu. Ali vendar Kolumb se ni dal ostrašiti. Krstil je ta otok "San Salvador" (Sveti Odrešenik) in se je podal na jug, kamor so mu kazali domačini. Ali tudi novi otoki, ki jih je

srečal na svojem brodarjenju, mu niso dali, česar je iskal in ko je videl, da ladje že ne morejo več vzdrževati, kajti od treh mu je ostala ena sama, se je vrnil na tej domov v Španijo, da dá poročilo o najdenju nove zemlje.

Vsi v Španiji so seveda mislili, da je Kolumb odkril obljubljeno deželo zlata in dišav in niso imeli niti pojma, da je to bil popolnoma nov svet, nepoznan do tedaj. Ko se je Kolumb podal drugič na pot, je odšel s 17 ladjami in 1.500 spremljevalci, ki so obstojali iz nekaj naselnikov, redovnikov, a največ pa iz pustolovcev, ki so mislili, da bodo planili na zaklade, ki jih čakajo v novem svetu, kot črni vrani na svojo žrtev. Naravno da je ta druga ekspedicija prevarila upe vseh, kajti niso našli zakladov, ne svile, o kateri so sanjali v domovini. Kolumb je na tem drugem potovanju odkril še nekaj otokov, ki se nahajajo v srednji Ameriki v meksikanskem zalivu. Moral pa je po ogromnih nezgodah nazaj v domovino, obtožen in očrnjen pred kraljico. Na dvoru je opral svojo čast in dobil je novih sredstev, da se je zopet mogel podati na pot, ali tudi sedaj brez boljših uspehov in četrto potovanje je bila prava muka, tako da se je vrnil domov bolan na duši in na telesu, kjer je strtl in reven kmalu umrl.

Svet mu dolguje veliko zahvalo, kajti samo s svojo železno voljo in neustrašenostjo je odkril zemljo, o kateri ni nikdo sanjal, ali vendar ta mož ni niti slutil, da bi se nahajali tako blizu, koder je brodaril, ogromni zakladi zlata in srebra meksikanskih Indijancev in bajni kupi zlata peruanskih domačinov. Obogateli so z njimi pustolovci, ki so izrabili Kolumbove izkušnje, nagrabili so bajne vsote zlatega denarja in Španija je tako postala najmočnejša država, kajti zakladi, ki so prihajali zlasti iz Perú in tudi iz Meksike so naravnost poplavalili tedanjo Španijo, a so prinesli obenem tudi mnogo slabih posledic; narod se je zelo razvadil, skrajno pomehkužil, bilo je vsega zadosti in ravno to je povzročilo, da je država pričela kmalu pešati in je kmalu stopila v ozadje gospodarske in politične veljave. Pustili bomo borbe Špancev v Perú, v Meksiki, Boliviji itd. in bomo rajši pogledali malo natančneje kako so odkrili vzhodne južnoameriške dežele in končno dežele "del Rio de la Plata", kar nas pač najbolj zanima. (dalje sledi).

FRANC. BARTOL.

Slovenski Obrazi

PO SAAVEDRI IN FLORIDI

V Saavedro! Tam je Slovencev, da je kaj. En milijon? malo manj že, a precej vsekako, tako so mi povedali.

Pa sem je ubral oni dan, na državni praznik te naše nove domovine 9. jul. Z g Laknerjem sva jo ubrala. Kar na 71 omnibus in potem na ulico Miller. Najmanjšega in najmlajšega znanca, ki sem ga pred par dnevi krstil, malega Bertelčka. Janezka sve šla prvega obiskat, zakaj zanj sva bila gotova, da ga dobiva do ki sem ga pred par dnevi krstil, malega Bertelčka—Janezka sva skakala in lovila prostor varnemu koraku. In so se pred nama odprla vrata... Slovenska postava od nog do glave; lasje in oči, podoba in potava. Če bi ne hotel, moraš takega pozdraviti s slovensko besedo in sva ga in tudi odgovoro dobila in že sva stala v veži trgovine gospe Fratikove.

Začudeno in malo nezaupno je pogledala. Pa se je takoj oglasila njena slovenska čud. Tako kot so napravili mati doma: če je kaj primernega za gostoljuben sprejem! Seveda je bilo hitro pri roki vsekaj. Pa to je postranska stvar kaj, kajti: ni dar vse, temveč roka, ki ga da! In srce s katerim ga da! Ljubeznjiva beseda je več vredna, kot kdo ve kaj! "Pa naj vam povem nekaj zanimivega: pred letom ali več, pa prav na današnji dan smo vabili slov. gospoda, ki je bil na Paternalu, naj pride na kosilo. Pa ga ni bilo. Ni mogel. Tako je menila gospa.

"Jaz sem vam pa kot cigan, pridem nepovabljen in često tudi kaj malo zaželen", tako se je glasil moj odgovor. Z veseljem je ugotovila gospa, da je vesela mojega nepričakanega obiska. Zakaj tukaj se ne zgodi, da bi duhovska oseba prestopila kak prag navadnih ljudi — razen, če je duhovnik klican k umirajočemu.

Slovencev pa tu, da je kaj. Ne rečem da smo vsi najboljši, tako je menila, pa za najslabše nas pa tudi ni treba imeti. Taka je ta dežela, da človek mora postati kot žival, da pozabi na vse, kar je lepšega in boljšega...

Tako smo uganili eno in drugo, pa skozi "mala vrata" je ve-

dno pricapljal kak drobljanček, ta s "cinco", da se malo posladka... oni po maminem naročilu. Nama je pa že bilo tudi treba stopiti dalje, da se oglasiva še kje.

Pa sva stopila, da obiščeva Berteljčka - Janezka. Res naju je čakal. Kaj pa bo drugače, ker za enkrat je še tako velik gospod, da se še samo nositi da. Spet so bili presenečenj nad mojim prihodom. Spet smo sedli in na konto botrine, da bi trčili... Pa smo se sporazumeli, da bo to primerneje za kosilo. Prav hvaležen sem bil za ponudbo. In sva hitela naprej.

Kopica otrok se je vsula okoli naju. "Stampita in medažita", to je njihov veden pozdrav. Menda nimamo duhovniki zanje ničesar drugega, kot svetinjce in pildke... Jaz pa sem po nepriiliki še te stvari pozabil. In zadovoljiti so se morali z obljubo. Pero, padre, no olvidarse!... so klicali še za menoj...

Že nama je pritekla nasproti mala Peričeva Elida, najina znanka že iz "almacena". Redka prikazen je duhovnik, še bolj redka pa slovenski duhovnik — je menil g Alfonz in mi krepko stisnil roko, gospa pa že pristavila stol in hitela z opravičevanjem. "Take po revščini smo, ne zamerite gospod!". "Le nikar preveč skromno gospa!" — tako sem odgovarjal v pozdrav, videč, da je vse lepo v redu in vsa hiša znamenje marljivih ljudi in tudi za razmere kar precej udobno.

Kaj pa s Slovenci, imate kaj stika? sem vprašal.

Po malem. Tukaj pač. Jih poznam domala vse, ker sem si prvi tukaj lasten dom postavil, in je tega že dolgo let, sicer pa: saj veste, kruh je prvo! Tako se borimo zase, pa za druge tudi. Pa hvala Bogu, da je tako, je nadaljeval gospodar in predstavil še ostale člane družine.

Če bi mi napravil uslugo, in mi malo pokazal pot okoli slovenskih družin, sem poprosil. Z veseljem je pristal in tako smo krenili naprej.

Radovedni pogledi črnolasih in črnokih križov so viseli na moji črni suknji, kodrasti plavolaski, rojeni slovenski Amerikančki, pa so nosili novico okrog, da je prišel "slovenski nunc". Povsod so bili presenečeni nad mojim obiskom, a povsod so se vrata široko odprla in veselo smo si stisnili roke v prvi pozdrav v tej tudi zenlji, kjer se še nikdar mnogi niso srečali s slovenskim duhovnikom.

Pa sem načel glavno misel, ki me je vodila: Slovenska služba božja v Saavedri! Seveda bomo prišli, kako da ne, da bomo

spet enkrat slišali slovensko pesem in slov božjo besedo. Saj molimo tako le še po slovensko, drugače ne znamo in tudi ne moremo. Kako bo škrjanček pel drugače, kot po škrjančje... Toda tudi s slovensko molitvijo ne delamo Bogu preveč sile... To je taka dežela, da človek na vse pozabi, kar je dobrega. Samo delo in delo in delo... O vem, da ni tako prav... Pa, veste, gospod, človek vidi po svetu marsikaj in postane tudi drugačnih misli...

Da, da! Raznih misli je vrag po svetu nasejal. Usodno je to da so ravno njegove misli take, da ušešu bolj prijetno žgečkajo kot božja beseda, ki obeta človeku pravico in tolažbo in veselje in plačilo šele v večnosti. Z dobrotami tega sveta pa plačuje vrag že v teh dneh. Med ljudmi, ki živijo samo za ta svet, se kaj lahko človeka oprime njihova modrost. Človeku diši pač tisto kar ima pred nosom... Ono, ki je daleč, komu je tistega mar?...

Tako so se utrinjale razne misli, a iz prijaznih obrazov smem upati, da me ne bodo pustili na cedilu. Mislim, da ni veliko takih, ki bi sodili, da "že vem, kaj iščem"... Pa res ne vem, kakšnega dobička bi si mogel jaz iskati s tem, da stikam za Slovenci okrog, skakaje čez grde jarke in po obilnem blatu in tudi skozi neprijazne pozdrave raznih nerodnežev, ki vpijejo za meno "fierro in cuervo" in kdo ve kaj še vse...

Prav vesel in hvaležen g Periču sem se že pozno vračal.

00—00

Spet so mi povedali: Na Floridi, tam je Slovencev. Tristo družin. Imajo lastne hiše... Malo veliko je to, tako sem sodil; dobro: Jih bom poiskal. Da jih povabim k maši v Saavedro. Lep solnčen dan! In sem jo mahnil kar z vlakom. Na Juan B. Justo. Valle Hermosa... lepo ime! Ulica ni tako vzorna! V času dežja mislim da pravo nasprotje lepega imena "Krasni dol".

Gospod Kovač je ravno z dela prišel. Tam iz Olivosa, kjer je zaposlen v elektrarni. Ko me je videl Korelček, ki je šele pred tremi meseci sem čez lužo prišel iz prekmurske zemlje, je teklen naznanit mami "gospod kaplan, mama!". Kdo je vedel, da najdem tu ljudi, ki so prišli sem že za menoj. Dve družini živita v lični hišici, fantka sta pa eden drugemu učitelja. Roman uči bratranca po kasteljansko, Korelček pa mlajšega Romana po slovensko. Pa spet ni bilo ne podobice ne "Lučke", da bi napravil veselje fantkoma.

Gospod Kovač me je potem spremil, da poiščeva naše ljudi.

Oddaleč že se je predstavila "Lecheria goriciiana". Nedvomno so naši ljudje to. Zakaj vsi lokali z imenom Trsta in Gorice so slovenska podjetja. Kar prihranil sem si nadležno vprašanje, če so Slovenci. Kaj bi lovili slepe miši! Najjasnejši odgovor dobim, če po slovensko pozdravim in tako sem napravil. Kar razširil se je obraz v veselo zadovolnost ob teh besedah in presenečena je gospa dala slovenski odgovor. Da bi mi postregla, toda, čas nam je bil prekratko odmerjen, zato sva si raje prihranila za drugič, pač pa prosila in dobila nadaljnih navodil, kje je še naših ljudi kaj dobiti. Žal je gospod moral na vso naglico po delu z mlekom okrog.

Stopala sva dalje. Za vsakim voglom sva našla kako hišico z našimi. Nekatere so že povsem gotove, druge počasi "zore". Pa le dajo lastno streho. Vsi pa so z veseljem pozdravili misel slovenske službe božje. Res bo treba nekaj korakov tja do Saavedre. Kar "cel četvrt ure". Ali pa z vlakom za "cinco". Tam iz Brd, iz Vipavske doline in kraških skal, od soške doline na pragu Gorice... pa so še prav taki, dobri ljudje. Po večini... Nekaterih se pa tudi rja prejemlje, toda do jedra je le malokomu že segla. Pa vedo in čutijo to: Ej nismo več tako, kot so nam mati naročali, ko so mi svetinco dali na vrat! Svetinco in dober nauk, ki ga še mnogi hrani!... Tisto nedeljo pa prideino ob 10 uri in pol.

A se mi je tudi primerilo, da so se vrezale vame oči, ostro kot pšica, češ: črni hudič, tukaj takih kar nič ni treba! Ni bila ta beseda izgovorjena... a mišljena gotovo...

Tako sem naše ljudi iskal. Ko je bilo dneva konec pa še naprej v noč. "Saj doma je ta čas ob 8 h še solnce zunaj", tako sem jim pojasnil potem, ko sem na slovenski pozdrav tudi odzdrav po slovensko dobil.

In tako smo ugotovili: revna in majhna je naša slovenska zemlja in uboga naša slovenska mati, pa le ima toliko ljubezni do svojih otrok, da pošilja za njimi iz domovine živ opomin, naj ne pozabijo v tujini ne zemeljske in še bolj gotovo naj nikdar ne pozabijo nebeške domovine.

V nedeljo torej 2. avgusta ob 10 in pol, da razumem, ob pol 11 h. To je prvo nedeljo v avgustu bomo slišali, kako se slovenska pesem in beseda glasi v cerkvi v kolegiju Saavedra, poleg postaje Saavedra. 14 dni pozneje pa istotam ob 4 h. pop blagoslov in govor in tudi zapeli bomo kaj. Na Av. Tejar.

"Duhovno življenje" bomo pa tudi naročili. Saj tako nikake skupnosti med nami ni. Ta list, tako poceni, pa res lahko presto-

pi tudi najožja vratca. In tudi prikupen je na znotraj in nazunaj. Nič skrbi, gospod, bomo vas že podprli in tudi mi storili kar je od nas treba, tako so mi zagotavljali.

Škoda, da se ni tako začelo že davno, ko so bila naša srca še cela slovenska... Drugega avgusta pa gotovo na svidenje.

Če bodo svi Slovenci, 20 kvader na okrog pokazali nekaj dobre volje, bo cerkev premajhna. Da bi le bila!

Hladnik Janez.

Slomškov praznik v Mariboru

Mladini je bil učitelj in vzgojitelj veliki slovenski škof Slomšek, mladina mu je tudi prva ob dnevih njegovega praznika izkazala spoštovanje.

21. junija je bil dan mladine, 15.000 otrok se je zbralo ta dan v Slomškovem mestu, 15 tisoč nedolžnih src je molilo za velike potrebe slovenskega naroda. Čudovita je bila pesem iz tolikih grl. V dolgih vrstah se po končani sveti maši poremali na Slomškov grob.

28 junija so se stekale množice v mesto od prve zore. Peš in na vozovih in vlakih. Podvojilo se je ta dan število stanovalcev. 30.000 Slovencev je prihitelo na te slovesnosti. Nikdar še se ni zbralo toliko ljudstva v tem mestu. Vse veličastvo praznika pa se je pokazalo, ko so v brezkončnih vrstah stopali vdeleženci med nešteti zastavami in praporji prepevajoč Slomškove pesmi, da se poklonijo slovenskemu svetniku.

Brezkončne so bile vrste narodnih noš, kolesarjev in verne- ga ljudstva.

Najsilnejše vtise pa je na vse gledalce napravila igra o svetem Cirilu in Metodu. Na prostem, ob čudoviti razsvetljavi je nastopilo 250 oseb, ki so predvajali to znamenito zgodovinsko igro. Za tisočletje nazaj v davno preteklost so poromale misli gledalcev, v ono davnino, ko sta sveta Brata prinesla našim prednikom luč svete vere. V častitljivih starodavnih nošah so predstavljali borbo med "Dobrim in zlim".

Doslej Maribor še nikdar ni dožival tako veličastnih dogodkov. Želja vseh Slovencev pa je, da bi kmalu doživel še slovesnejši dan, ko bo našemu Slomšku priznana čast svetnika, ko mu bodo klicali stotisoči Slovencev **Sveti Slomšek, prosí za nás.**

400.000 podpisi podprta je šla v Rim prošnja za Slomškovo beatifikacijo.

DOMOVINA IN IZSELJENCI

Ogromna in težka je borba naših izseljencev v tujini za svoj gospodarski, še mnogo večja pa za svoj verski in narodni obstoj. Ne, naša kri na tujem noče utoniti v tujih morjih! Z junaško in mogočno voljo se je postavil naš slovenski izseljenec v bran proti mogočnim valovom tujine, ki butajo ob njegovo srce in ga prete požreti narodno, marsikje pa tudi versko.

Ta borba je bila vse do zadnjega časa toliko ogromnejša in težja, ker domovina-mati ni storila svoje dolžnosti do njih. Zamašila si je svoja ušesa in svoje srce, da ni slišala njih obupnih krikov po pomoči. Dolga pol stoletja se med nami za naše izseljence ni naredilo prav nič.

Edini slovenski duhovnik je bil, ki je slišal te obupne klice po pomoči, se sam vrgel v valove tujine kot prostovoljni izseljenec, da reši, kar se rešiti da. Tako je bilo v Severni Ameriki, tako j' ebilo pa zadnja leta tudi z našim izseljenstvom po zapadnih državah Evrope. Kako ogromne so bile žrtve slovenskih izseljenških duhovnikov zlasti po zapadnih državah Evrope, katere so morali prinašati na oltar svoje ljubezni do svojega naroda, to ve samo Bog v nebesih in naši izseljenci. Po osem, da celo po deset tisoč dinarjev je bilo mesečno za razne škodljivce med našimi izseljenci! Za slovenskega trpina-izseljenskega duhovnika ni bilo drugega kot brce in preganjanje.

Družba sv. Rafaela, ta mati naših izseljencev, je pa zadnja leta dosegla, da je šlo za izseljenci tudi nekaj idealnih slovenskih učiteljev, da pomagajo slovenskemu duhovniku pri njegovem ogromnem delu za narod in državo med zapuščenimi izseljenci.

Prvi učitelj, ki je odšel v Francijo na tako narodno misijonsko delo, je bil g. Janko Jankovič, šolski upravitelj iz Ambrusa. Tja ga je izvabil g. Jos. Kastelic in za to idejo sam tudi osebno veliko žrtvoval. Toda, ker je bil g. Jankovič "protidržaven in protinarodni" element, se je z ogromnimi težavami in posredovanji doseglo samo toliko, da se mu je po dolgem boju dovolil samo brezplačen dopust. Družba sv. Rafaela je morala porabiti ves svoj vpliv, da je to dosegla. Pa še, ko je bil tam so ga parkrat brzojavno poklicali nazaj v službo in je bilo zopet ogromno dela in stroškov, da so ga ohranili na "brezplačnem dopustu" v Franciji. Kakšen je bil ta njegov "dopust" in je še, pa sporočajo naši izseljenci iz Francije: V rudniku mora služiti, da si zasluži skrajico revnega izseljenskega kruha sebi in svoji družinici zato, da

more ves svoj prosti čas posvetiti narodnemu in kulturnemu delu med našo izseljensko mladino, in pomagati našim izseljencem v njih borbi za narodni obstanek.

Naši izseljenci so ga sprejeli z velikim in srčnim veseljem kot svojega odrešenika in mu izročili svojo mladino, da jo skupaj z izseljenskim duhovnikom rešuje za Boga, narod in državo.

Delo g. Jankoviča je sijajno uspelo. Po vseh naselbinah severne Francije se razteza njegov delokrog. Njegov "protinaroden in protidržaven" idealizem ga žene, da hiti dan za dnem od naselbne do naselbine, zbira mladino in jo poučuje. Toda delo je pa že preveliko za eno moč. To vidi on, to vidijo tudi izseljenci. Da bi dobili še kaj več učiteljev v Francijo, ni misliti. Domovina nima denarja, izseljenci tudi ne Jankovičev pa tudi ni dosti več med nobenim stanom. Zato je njegova občudovanja vredna ljubezen do naroda in države iznašla izviren način, kako pokrepiti to misijonsko delo z več pomočniki. Dobil je med ondoto mladino dva dečka, Jožefa Radiča in Franceta Sena, in dve deklici, Anico Zupan in Anico Levart, jih navdušil za tako socialno delo, da so pripravljeni porabiti svoj prosti čas v enak vzvišen in plemenit namen, kakor ga ima g. Jankovič, njih učitelj. Da bi jih pa pripravil za to veliko delo, je zaprosil Družbo sv. Rafaela pomoči in posredovanja, da bi se jim omogočilo priti v domovino, saj za nekoliko mesecev, da bi si pridobili vsaj nekaj osnovnih znanosti za to delo. Družba sv. Rafaela je predložila celo zadevo g. banu dr. Natlačenu in ga prosila finančne pomoči za to akcijo. Otroci so revnih delavnih starišev, ki bi ne zmogli za to šolanje več, kakor pa samo vožnjo v domovino. G. ban je v svojem velikem razumevanju izseljenskega problema in njega važnosti za banovino in državo takoj uvidel v tej Jankovičevi akciji ogromno korist za izseljence in domovino in takoj obljubil priskočiti zadevi s finančno pomočjo in omogočiti ta načrt. In res, velikonočni petek so bili že vsi štirje v Ljubljani.

Najmlajši med njim pa še ni bil pri birmi... Zaprosil je, da bi smel biti birman tukaj v domovini. Stariši iz Francije so mu to radi dovolili. Tu je pa naš ban zopet pokazal svoje veliko srce za naše izseljence. Sprejel je dolžnost birmanskega hotra za srečnega slovenskega Francozka. To je gotovo veliko odlikovanje malega slovenskega izseljenskega dečka, ki bo do smrti ponosen na svojega hotra. Še več pa je to odlikovanje za vse slovenske izseljence širom sveta, ki bodo to plemenilo gesto g. bana gotovo sprejeli z velikim veseljem in zadoščenjem. Posebno počlašene se bodo pa čutili naši slovenski izseljenski trpini v Franciji.

PREKMURSKI KOTIČEK

Prekmurci, da te so poznani po celom sveti, v Severnoj Ameriki kak v Južnoj, v Austriji, Aleksandriji, Belgiji, Australiji itd. Ali njuva domovina, Prekmurje, je malo poznana. Redko, ka se en rojen Prekmurec ger indri svoje širje domovine kak tudi v tujini izda kot takši. In te slabi karakteristični znak nas Prekmurcev je najbolje kriv, ka je naša domovina tak nepoznana.

Zato naj mi bo dovoleno povedati par reči, najprle sen Prekmurcen, ka se njuvi spomini na dom in vse ka njin je drago tan prek toga širkoga morja, oživijo. Čegli ka smo te dalešnai svet za našo drugo domovino izvolili, nan je včasi duševno potreba, na do movino misliti. Všem drugim pa naj te proste vrste služijo, ka našo domovino bliže spoznajo.

Male paternalske
pevke.

Ni jih veliko pa so
pridne in korajžne.

Obmejena od ene strani od Madžarske in od druge od Austrije, veže Prekmurje s svojimi okoli 100.000 prebivalcev samo en vozki trak zemle s Slovenijo.

Pod Austro - Madžarsko monarhijo je bilo dosta Prekmurcev prisiljeni govoriti poleg svojega jezika tudi nemški ali pa madžarski, ker so šli v Austrijo ali pa Madžarsko svoj kruh služiti.

Tako se tudi sedaj redko Prekmurec najde, šteri ne bi več kak eden jezik govorio.

Bližina teh dveh držav je tudi povzročila, da Prekmursko narečje ma dosta reči zetih od teva dva jezika.

Tudi san čuo dostakrat polemika, jeli to narečje bole Slovenščini ali pa Hrovatsščini ednako. Čini se obema jezika ednako slično biti.

Kda so se krščani borili proti Turkom (v 17. stoletju) so zvali tudi Slovence in Hrvate na pomoč, in ker so zeli oni pot prek Pokrajine Prekmurje, se je mogoče mnogim ta pokrajina tak dopadla, ka so se pri vratku v njej naselili in jo za svojo drugo domovino izvolili.

Čegli ka je zemle malo in bude dosta, bi dostan ne bilo potrebno iti z doma, ali skoro v sakom Prekmurci se preлива tista nemirna krv, štera za posebno za mlade dni doma ne neha. In dosta takši, šteri domovino zapustijo samo za pustolovščine volo, se vrnejo prle ali sledi nazaj, ker iskušnja je je nafčila, ka tisto srečo in zadovoljstvo, štero so po tujom sveti iskali, je doma najprle za najti ali pa samo doma. Pa palik volno primlejo za plug in motiko.

Pred svetovno vojno se je dosta Prekmurcev napotilo v Severno Ameriko, pa skoro sakoga je domobol in ljubnost pa za par let domo prignala. Tudi v obeh sosednih državah so bili radi primleni kot vrli delavci.

Posebno pa Prekmurkinje so skero na celom sveti poznane in iskane kak dunajske kuharice. In na sramoto nam moškam moren povedati, ka je njuv poseben karakterističen znak hrabrost, ka se tiče tradicionalnoga duha, kak doma tak v tujini. Ne tajijo nauke, štere so doma od vernih staršev sprejele. Njuvo versko prepričanje je rauč ne pusti dvojiti nad versko resnico. Njim zadosta, da vidijo, ka so njuvi starši po toj poti skoz življenja šli in srečni bili.

Nači so fantje in moški, posebno v tujini. Se interesirajo za vse, čitajo različne knige in novine, čujejo govore, šteri so proti naukom, štere so se doma fčili. Pridejo v konflikt sami s seboj, in rezultat je, da ostane xsemu oddaljen.

Ali pride čas, da se spominjajo na svojo mladost in domovino, ge je bio tak srečen, živo brez duševnih težav, da mu je nedelska dolžnost bila nekaj samorazumnoga. Po nedeljah so se zbra li po službi božji stari in mladi pred cerkvov, so diskutirali svoje

težave od gospodarstva te stari in od svojih nadužnih težav te mladi. Ženske pa so se popaščile domo, da kak vertinje spunijo svojo dužnost.

In spomin na vse to dostakrat povzroči, da se najde na pravo pot, na pot sreče. Čestiti čitalci naj mi dovolijo ka mo drugoč pripovedavo od rodni^h ravnin na Dolenskom in lep^{ih} hribčkov na Gorenskom in vse, ka je lepoga na levom pa pravom kraji naše Lendave.

L. A. Lah

Slovenski cerkveni pevski zbor s pevovodjem Cirilom Jekšetom.

Slovenska kulturna kronika v Buenos Airesu

12. jul. je vprizorilo Slov. prosvetno društvo burko "Snubač^{ih}" s petjem, v društvenih prostorih. Vdeležba je bila lepa. S prireditvijo so bili gledalci zelo zadovoljni.

18. jul (v soboto zvečer) je vprizoril "Ljudski oder" Vombergerjevo "Vrnitev", v dvorani XX Septembre. Zapeli so tudi nekatere narodne pesmi. Vdeležba kakih 250 oseb.

6. sept. pričakujemo najpomembnejšo slovensko prireditev v tej sezoni, katero bodo priredila tukajšna društva skupno. Upamo da se bo doseglo tedaj sodelovanje vseh. Bo to prireditev v prid fašističnih žrtev. Vršila se bo v Armenski dvorani, Acevedo 1353.

Cerkveni vestnik

2. avgusta: Maša o pol 11 h v Saavedri, na Av. del Tejar.
Večernice ob 4 na Paternalu.
9. avgusta: Maša ob 10 na Avellanedi.
Večernice ob 4 na Paternalu.
16. avgusta: Maša na Paternalu ob 10.
Večernice v Saavedri ob 4 pop.
23. avgusta: Maša na Paternalu ob 10 h.
Večernice na Avellanedi ob 4 h.
30. avgusta: Maša in večernice na Paternalu.
-

Na Paternalu je služba božja v kapeli na Av. del Campo 1653.
V Saavedri ob Av. del Tejar (Donado 4080) dve kvadri od postaje. V velikem kolegiju.

Na Avellanedi v kapeli hiralnice Manuel Estevez 620.

V nedeljo 12. jul, ko je bila maša na Aveil. nas je počastil s svojim obiskom sam pomožni škof iz La Plate. Naše delo je zelo pohvalil.

Krščen je bil 4. julija Albert Janez Rencelj iz Saavedre.

V večnost sta se preselila in bila po slovensko pokopana:

Henrik Kravanja doma iz Bovca;

Juan Ribič iz Majšperka (Štajersko).

Listnica uredništva in uprave

Naš list pridobiva naročnikov vedno novih. Vedno se spet prijavljajo novi. G. Blaznik, blagajnik Duhovnega Življenja je dobil dobro zaposlitev. Moramo mu k temu čestitati. Listu pa seveda to ni v dobiček. Ker sedaj ne bo mogel iskati okrog naročnikov on, zato pa se obračam na dobro voljo vseh, ki list prejimate, da ne čakate, kdaj bo kdo prišel tirjati naročnino.

Prosim, da še danes urediš to zadevo, če je še nisi.

Kar v pismo deni 1 peso (in morda še kaj več za tiskovni sklad) in naslovi na Hladnik Janez, Caseros 2780, Capital.

Pa ne pozabi svojega imena in naslova!

Prosim tudi, da javite vsako spremembo naslova.

Duhovno življenje bo imelo sedaj tudi poseben "Prekmurski kotiček", ki ga bo urejeval g. Lah.

Treba je, da se naši bralci seznanite tudi z zgodovino in posebnostmi Prekmurske zemlje in Prekmurskih Slovencev.

ZA TISKOVNI SKLAD SO PRISPEVALI:

Mavrič, Terplav po 5 pesov. Ferligoj 4 pese. Blažko, Trebše po 2 pesa, Šetina, Prezelj, Šuler, Senica, Bergine, Lah po 1. p. Duša, Slavec, Sivec Suhič po pol pesa. Drugi prispevki skupno 3.50 pesa.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

izhaja mesečno.

Naročnina do konca leta samo 1 peso.

Uprava in uredništvo:

CASEROS 2780

Teléf. 41 - 4221

Capital

Kliči med pol 9 in 9 dop, od 12 -- ½ 2, po 7 uri zvečer.

V sredo in petek nisem doma.

Slomškovo leto! Mohorjani!

Izjemoma so nam še podaljšali rok. Še teden dni. Knjige stanejo 4.50 p. Samo "Elektrika" je tega vredna.

Oglasi se še danes pri g. Laknerju. Banco Germanico, ali pri slov. kaplanu Hladniku.

SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporoča se: Sebastian Mozetič

Buenos Aires

Osorio 5025 (La Paternal)

NI KAR NE POZABI

DENAR POŠLJEŠ DOMOV

hitro in z najmanjšim stroškom!

VLOŽIŠ GA V NAJBOLJŠO HRANILNICO

kjer je varen in Ti daje dobre obresti!

NAJCENEJE KUPIŠ LADIJSKE PREVOZNE KARTE

za najboljše in najhitrejše ladije katerekoli družbe
po resnično niskih cenah!

VSE TO NUDI EDINO

priznani prijatelj Slovencev v Argentini

SLOVENSKI ODDELEK

Banco Holandes Unido

CANGALLO 360

dokler ne dogradimo lastne hiše na 25. de Mayo in B. Mitre

Vaša lastna korist zahteva da se posvetujete z nami

osebno ali pisмено, na kar vam bomo radevolje

takoj odgovorili.

Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUR

Av. L. N. Alem 150 - BUENOS AIRES - 25 de Mayo 149-59

PODRUŽNICE V JUŽNI AMERIKI:

BUENOS AIRES	PARAGUAY	BRASIL	CHILE
Mercado Abasto	C. Pres. Franco	RIO-SANTOS	SANTIAGO
Corrientes 3223	ASUNCION	SAO PAULO	VALPARAISO

HRANILNICA:

Komu boste zaupali Vaše prihranke?

Banco Germánico Vam nudi popolno varnost in primerne obresti!

DENARNE POŠILJKE:

Potom katere banke boste poslali denar svojim domačim?

Banco Germánico sprejema vso odgovornost, da bo Vaš nalog najtočneje, najhitreje in najvarneje izvršen.

VOZNE KARTE:

Kje boste kupili ladijsko vozno karto?

Banco Germánico je predstavnica vseh parobrodskih družb in Vam more nuditi bodisi vozovnice bodisi pozivnice pod najugodnejšimi pogoji.

IZSELJENSKA POŠTA:

Kam naj Vam pošiljajo pošto, če nimate stalnega bivališča?

Banco Germánico raspolaga s posebnim oddelkom za izseljensko pošto, ki Vam jo hrani ali brezplačno pošilja na Vaš najnovejši naslov.

Naše uradne ure: od 8½ do 7 zvečer; ob sobotah do 12½.

SIGURNOST! BRZINA! USLUŽNOST! POVERJENJE!